

УДК 347.44

Подвірна О. В.*асистент кафедри конституційного права**та галузевих дисциплін**Навчально-науковий інститут права**Національний університет водного**господарства та природокористування*

ІНСТИТУТ ДОГОВІРНОГО ПРАВА: НЕОБХІДНІСТЬ РЕФОРМУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Постановка проблеми. Аналізуючи місце українського цивільного права серед цивільно-правових систем сучасності та його роль і місце в світових процесах гармонізації, слід зазначити, що після розпаду СРСР перед Україною, як і більшістю країн колишнього "соціалістичного табору", постала проблема створення власної національної правової системи. Адже правова система, що існувала на той час, вже не відповідала потребам сучасності і не могла ефективно врегульовувати нові, не відомі раніше суспільні відносини. Особливо гостро це виявлялось у сфері приватного (цивільного) права, де з виникненням нових економічних відносин потрібно було створити якісно інше правове поле, що було зумовлено необхідністю молодій незалежній державі інтегруватись у загальноєвропейський товарооборотний процес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі проблеми розвитку договірного законодавства України досліджували такі вчені як

© Подвірна О. В., 2018

© Національний університет «Острозька академія», 2018

-
- Інститут договірного права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

А.А. Пушкін, О. А. Бесяневич, В. С. Мілаш, А. В. Луць, Д. Г. Павленко, О. К. Вишняков, С. М. Бервено та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Завдання даного дослідження передбачають аналіз чинного законодавства стосовно поняття, умов, форми та функцій договору і договірних зобов'язань, а також сучасні напрямки розвитку договірного права в Україні.

Мета статті. Метою даної роботи є вивчення поняття договірного права загалом, і договору, як правочину, що є його частиною, встановлення прогалів законодавства і можливі шляхи його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу. Договірне право пов'язане з поняттям договору, законне визначення якого подається в ч. 1 ст. 626 Цивільного кодексу України (далі – ЦК): договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення прав та обов'язків. Отже, терміну «домовленість» (угода) надається тут властиве йому значення як погодженому волевиявленню двох або більше осіб.

В сучасних умовах роль та значення договору значно зросли. Цивільно-правовий договір все активніше виступає як регулятор приватних відносин сторін.

На думку З. В. Ромовської в договірній сфері Цивільний кодекс відсуває закон на друге місце, віддаючи перевагу договірному регулюванню. На запитання – чи можна договір назвати нормативним правовим актом.

Ромовська З. В. зазначає, що договір – це також мірило свободи, щоправда лише для двох. Ця остання обставина не може заперечити правотворчої суті договору, а отже, і його нормативного правового характеру, хоча і з обмеженою сферою дії С. М. Бервено констатує, що з

▪ Інститут договірного права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

прийняттям нового ЦК України істотно змінилася роль договору у співвідношенні зовнішнього (державного) і внутрішнього регулювання (саморегулювання) шляхом посилення засобів договірної саморегулювання. Тому, на його думку, можна стверджувати, що договір є ненормативним засобом індивідуального врегулювання відносин договірних сторін. Ознаки нормативного регулювання можна вбачати в типових договорах, умови яких є обов'язковими для сторін.

Щодо розвитку українського цивільного права, то є тенденції до його зближення з континентальною системою цивільного права, однак вони є відносно не стійкими, що зумовлено нестачею стабільного економічного розвитку та стихійністю правового регулювання суспільних відносин. Однак активна позиція України в питаннях входження до європейського економічного простору, її участь у товарообороті між державами СНД, визначення своїх позицій при створенні модельних нормативних актів (наприклад Модельного цивільного кодексу для держав-учасників СНД) та актів національного законодавства з урахуванням тенденцій європейського регулювання суспільних відносин дають підстави сподіватися на якнайближче визначення та затвердження українським цивільним правом свого належного місця серед цивільно-правових систем сучасності [14, с.28]

Розширення сфери договірної регулювання суспільних відносин, підвищення значення договору як одного із джерел сучасного цивільного права, вимагає поглибленого вивчення договірної права. Договірне право можна визначити як систему правових норм, розміщених у Цивільному кодексі України, інших актах законодавства та норм-вимог розміщених в інших джерелах права, які встановлюють: принципи договірних відносин, правила та порядок укладення договору, зміст договору, тобто права та обов'язки сторін, порядок виконання договірних

▪ Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

зобов'язань правові наслідки неналежного виконання (невиконання) договірних зобов'язань та способи захисту порушених прав сторін договору припинення договірних зобов'язань.

Вперше у ЦКУ, на відміну від попередніх кодифікованих актів цивільного законодавства, в окремий розділ II книги п'ятої – зобов'язальне право – виділено правові норми, що визначають поняття та умови договору, його укладення, зміну та припинення. У частині першій статті 626 ЦКУ договір визначається як домовленість двох і більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. Таке визначення договору має своїм корінням римське приватне право, за яким зазначалося, що договір – це двостороння угода, в якій виражена воля двох сторін, спрямована на досягнення або припинення правового результату – виникнення, зміну чи припинення прав і обов'язків [10, с. 281].

В цивілістичній науці традиційним є трактування договору в декількох аспектах. Договір, розглядається як підстава виникнення прав та обов'язків сторін, різновид юридичних фактів, правочинів – дія, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. Договір є правовідношенням, що виникає з договору – правочину. Договір – документ, в якому фіксується воля сторін, погоджені ними умови. Російські науковці обґрунтовують ще один аспект поняття «договір», як домовленості в розумінні результату дій осіб. На їх думку будь-який договір складається з певного набору умов, в яких виражена досягнута домовленість сторін. В такому випадку договір розглядається не як домовленість в розумінні дій осіб, а як домовленість в розумінні результату цих дій. Насправді ж, говорячи про зміст і умови договору, мають на увазі зміст правил поведінки, які сторони встановили самі для

▪ Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

себе і які складають домовленість в розумінні результату дій – договору або домовленості в традиційному значенні цього слова [1, с. 412-413].

Досить об'ємним є визначення договору, запропоноване С. М. Бервено: договір – це правомірний правочин взаємоузгодженої волі двох і більше сторін, спрямованої на виникнення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків у формі зобов'язального правовідношення та на врегулювання відносин між цими сторонами шляхом закріплення цих прав та обов'язків у визначеній законом формі [2, с. 13].

В праві країн континентальної Європи під договором розуміють домовленість, спрямовану на встановлення, припинення або зміну прав і обов'язків. За Французьким цивільним кодексом договір – це домовленість, за якою одна особа або кілька осіб зобов'язуються перед іншою особою дати будь-що, зробити будь-що або не робити будь-що.

В праві Англії відсутнє легальне визначення договору як правової категорії. Всі інститути договірної права Англії розвивалися головним чином завдяки судовій практиці. Договором вважається обіцянка (promise) або ряд обіцянок, за порушення яких право встановлює санкцію. Це свідчить про наявність у кредитора права на позов. Тобто, в основі договору лежить добровільно дана обіцянка прийняти на себе юридичний обов'язок [3, с. 255-256].

Цивільно-правовий договір як домовленість двох або більше сторін, що спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків є найбільш універсальною і разом з тим унікальною конструкцією приватного права. В.С. Мілаш розцінює договір як багатогранний правовий феномен, який одночасно є актом правовстановлення (у ньому виявляється автономія волі сторін щодо врегулювання їхніх взаємовідносин на власний розсуд у межах, дозволених законом, – індивідуальне правове регулювання) та актом право

▪ Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

реалізації [7, с. 24]. Цінність такої конструкції, її змістовне навантаження виражається через функції договору.

Досліджуючи суть та місце комерційного договору в сучасних ринкових умовах, В. С. Мілаш обґрунтовує наступні функції договору: ініціативно-інтеграційну, регулювальну (програмно-координаційну), інформаційну та захисну. На думку науковця регулювальна (програмно-координаційну) функція договору є однією з найважливіших. Обґрунтовуючи цю тезу щодо комерційного договору. В. С. Мілаш зазначає, що комерційний договір – самостійний правовий засіб, що залучається до механізму правового регулювання відносин сторін [8, с. 238-242]. Таке твердження є справедливим щодо договору в цілому.

Забезпеченням регулятивної функції цивільно-правового договору є ряд принципових положень цивільного законодавства: 1) свобода договору закріплена як одна з принципових засад цивільного законодавства. За такого підходу свобода договору є своєрідною межею законодавчого втручання у цивільні (приватні) відносини сторін; 2) сторони мають право укласти договір, який не передбачений актами цивільного законодавства, але відповідає загальним його засадам; 3) сторони мають право врегулювати в договорі, який передбачений актами цивільного законодавства, свої відносини, які не врегульовані цими актами; 4) сторони в договорі можуть відступити від положень актів цивільного законодавства і врегулювати свої відносини на власний розсуд, крім випадків, коли такий відступ неможливий в силу прямої вказівки акта законодавства. а також, якщо відносини сторін регулюються імперативними нормами.

Зазначені принципові новели Цивільного кодексу значно розширюють функціональні межі договору, закріплюючи і наповнюючи змістом саме його регулятивну функцію. Своє сутнісне наповнення регулятивна функція договору одержує і завдяки законодавчо

▪ Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.ou.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

проголошеному принципу свободи договору. Згідно з нормами статті 3 ЦКУ свобода договору закріплюється як засада цивільного законодавства. Однак договірне право є активним регулятором цивільних відносин і тому принцип свободи договору характеризує методи регулювання цивільних відносин в цілому. Свободу договору таким чином слід розглядати в ширшому розумінні, а ніж засаду цивільного законодавства.

Принцип «свободи договору» був нормативно закріпленим в першій половині ХХ ст. в праві багатьох країн. Найбільш яскравий його вираз знаходимо в німецькому праві, в якому закріплено, що укладені на законних підставах договори визнаються як такі, що мають силу закону для осіб, які їх уклали.

Цивільно-правовий договір як індивідуальний акт, виражаючи взаємну, узгоджену волю його сторін, не просто відтворює, копіює норми права, встановлені чи санкціоновані державою.

Диспозитивні засади цивільно-правового регулювання дозволяють сторонам укласти договір, який не передбачений законодавством. В такому випадку його сторони виступатимуть своєрідними «законодавцями» для себе, встановлюючи в договорі взаємні права та обов'язки і передбачаючи в ньому умови та засоби відповідальності у разі невиконання чи неналежного виконання умов договору. Виконання договору забезпечується примусовою силою держави. Сторони мають право врегулювати в договорі, який передбачений актами цивільного законодавства, свої відносини, які не врегульовані цими актами. І в цьому випадку цивільно-правовий договір виходить за межі розуміння його як суто індивідуального акта, як засобу реалізації взаємопов'язаних інтересів сторін. Договір в приватному праві за таких умов виступає формою права. Його положення є обов'язковими не тільки для сторін договору, а й для судових органів при вирішенні спору між сторонами договору та для

▪ Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

інших державних органів (податкової адміністрації, контрольно-ревізійних органів тощо).

Тому, можна стверджувати, що договірне право виступає як регулятор цивільних відносин. Цікаву позицію щодо розуміння суті договірного права висловлює С. М. Бервено. На його думку договірне право має бути визнане генеральним інститутом цивільного права комплексного характеру, а окремі види договірних зобов'язань – спеціальними інститутами (субінститутами), норми яких регулюють відносно самостійні договірні відносини за їх предметною ознакою.

С. М. Бервено визначає договірне право як сукупність правових норм, розміщених у ЦК України, інших актах цивільного законодавства України, які встановлюють: принципи договірних відносин; правила та порядок укладення договору; зміст договору, тобто права та обов'язки сторін; порядок виконання договірних зобов'язань; правові наслідки неналежного виконання (невиконання) договірних зобов'язань та способи захисту порушених прав сторін договору [2, с. 53-55].

Про сферу дії договірного права можна говорити, звернувшись передусім до положень ст. 47 Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 р., відповідно до яких право, що застосовується до договору, охоплює: 1) дійсність договору; 2) тлумачення договору; 3) права та обов'язки сторін; 4) виконання договору; 5) наслідки невиконання чи неналежного виконання договору 6) припинення договору; 7) наслідку недійсності договору; 8) відступлення права вимоги та переведення боргу згідно з договором. 8) відступлення права вимоги та переведення боргу згідно з договором. Право, яке застосовується до форми договору, визначається відповідно до ст. 31 цього Закону [12, Ст. 47, 31].

Незважаючи на те, що зазначені положення стосуються регулювання договірних відносин у міжнародному приватному праві, вони так само

▪ Інститут договірного права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

можуть бути застосовані для визначення сфери дії норм договірної права у внутрішньому цивільному обороті, так як цивільно-правові відносяться до приватного права.

В юридичних наукових дослідженнях поняття та зміст договірної права не завжди трактуються однозначно. Так, С. Бервено, стверджує, що «договірне право може визначатись, як сукупність правових норм, розміщених у ЦК України інших актах цивільного законодавств та інших актах законодавства України які встановлюють: принципи договірних відносин; правила та порядок укладення договору; зміст договору, тобто права та обов'язки сторін; порядок виконання договірних зобов'язань; правові наслідки невиконання зобов'язань та способи захисту прав сторін договору» [2, С. 55].

У розвитку інституту договору і відповідно договірної права в сучасних умовах помітна дія різних за характером і часто суперечливих тенденцій.

Так, з одного боку, в регулюванні майнових відносин розширюється свобода волевиявлення у визначенні своїх прав та обов'язків як ознака диспозитивного методу регулювання. «Відповідно до ч. 3 ст. 6 ЦК сторони в договорі можуть відступити від положень актів цивільного законодавства і врегулювати свої відносини на власний розсуд, крім тих положень, обов'язковість яких для сторін прямо впливає із самого акта законодавства чи його змісту, або із суті правовідносин між сторонами». Серед загальних принципів цивільного законодавства (ст. 3 ЦК) названа свобода договору, яка полягає не лише у вільному укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору сторонами (ст. 627 ЦК), а й у свободі вибору форми договору, право на укладення «непойменованих», «змішаних» договорів, можливість встановлювати

▪ Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

способи забезпечення договірних зобов'язань, форми (міри) відповідальності за їх порушення тощо [6, С. 47]. При цьому, звичайно, сторони мають враховувати вимоги ЦК та інших актів законодавства, звичаїв ділового обороту, вимоги розумності, добросовісності та справедливості.

У сучасних наукових дослідженнях, зокрема, підкреслюється, що принцип добросовісності постає основним критерієм правомірності дій сторін договірної зобов'язання, який проявляється через конкретні загальні та спеціальні склади добросовісної поведінки.

Підкреслюючи розширення свободи волевиявлення сторін при укладенні договорів у певних сферах економічних відносин, зокрема, тих, які в умовах командно-адміністративної системи формувались на основі планових приписів, необхідно відзначити також протилежну тенденцію, яка властива сучасному договірному праву зарубіжних країн. Йдеться про те, що з метою захисту інтересів слабкої сторони договору та забезпечення збалансованого розвитку майнового обороту запроваджується ряд обмежень дії принципу свободи договору, що проявляються, зокрема, в інтенсивному розвитку антимонопольного законодавства, законодавства про захист прав споживачів, державному регулюванні ціноутворення, регулювання якості товарів, робіт і послуг тощо.

Поглиблення та ускладнення економічних зв'язків у внутрішньому та зовнішньому обороті призводять до трансформації системи договорів появи нових договірних форм, зокрема, у сферах надання послуг, обробка інформації, міжнародної науково технічної кооперації тощо. Договірні відносини дедалі частіше набувають комплексного та довготривалого характеру (договори оренди підприємств як цілісних майнових комплексів, лізингу, факторингу тощо).

▪ Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

Висновки. Законодавство, що регулює договірні зобов'язання потребує значних реформ і розпочати необхідно з уніфікації.

Насамперед, розвиток цивільно-правових систем характеризується їх уніфікацією. Уніфікація йде шляхом зближення та гармонізації цивільно-правових систем різних держав внаслідок запозичення відповідних правових конструкцій та згладжування принципових відмінностей між закономірностями правового регулювання та охорони суспільних відносин. Причиною уніфікації цивільно-правових систем сучасності є необхідність спрощення порядку співпраці держав в економічній та інших сферах, з метою підвищення його ефективності та усунення певних неузгодженостей (колізій). Уніфікація цивільно-правових систем можлива шляхом укладення міжнародних договорів, прийняття модельних рекомендаційних законодавчих актів, використання міжнародних звичаїв тощо. Тож, слід зазначити, що навіть різні за своїм підходом країни континентальної та англо-американської системи цивільного права розпочали процес уніфікації власних правових систем. У країнах англо-американської системи права все більшого значення при регулюванні суспільних відносин надають нормативно-правовому акту, і навпаки, в країнах континентальної системи приватного права все більшу роль починає відігравати прецедент та інші правотворчі акти судів.

Особливо актуальною є проблема уніфікації внаслідок створення міждержавних союзів. Адже, переважна більшість економічно стабільних країн Європи перебувають на шляху інтеграції до Європейського Союзу, де одним із пріоритетних завдань є створення єдиного правового простору. І саме питання адаптації національного цивільного законодавства до стандартів ЄС є пріоритетним завданням як країн-учасниць ЄС, так і тих, які планують своє членство у цій організації.

▪ Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

Ще однією з тенденцій розвитку цивільно-правових систем сучасності є налагодження між державами міжнародної правової допомоги. Основними формами здійснення такої міжнародної правової допомоги є укладення міжнародних договорів про надання юридичної допомоги з цивільних, сімейних та інших справ, обмін правовою інформацією, взаємодія законодавчих органів влади, міжнародні наукові та освітні правові програми тощо.

Список використаних джерел:

1. Белов В.А. Гражданское право: актуальные проблемы теории и практики ; под общ. ред. В. А. Белова. – М. : Юрайт-Издат, 2007. – С. 412–413.
2. Бервено С.М. Проблеми договірного права України : монографія / С. М. Бервено. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 392 с.
3. Васильев Е.А. Гражданское и торговое право капиталистических государств / под ред. Е. А. Васильева. – М. 1993. – С. 255–256.
4. Верховець А.А. Цивільно – правова відповідальність за порушення умов договору: автореферат дис. на здобуття наук. Ступення канд.юрид. наук : спеціальність 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право»/ А.А. Верховець. – Київ, 2010. – С. 66 – 74.
5. Карабань В. Спонування до укладення цивільно-правового договору: правозастосовний та правотворчий аспекти // Право України, 2000. – № 10. – С. 26.
6. Луць. А. В. Свобода договору в цивільному праві України: навч. посіб. / А. В. Луць. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – 204 с.
7. Мілаш В. С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов: монографія / В. С. Мілаш. – Харків: Видавець ФО-П Вапнярчук Н.М., 2007. – С.24.

▪ Інститут договірного права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

8. Мілаш В. С. Підприємницькі комерційні договори в господарській діяльності / В. С. Мілаш. – Полтава : АСМІ, 2005. – 450 с.
9. Паришка В.В. Проблемні аспекти цивільно – правової відповідальності без винни // Вісник вищої ради юстиції. – №2. – 2010. – С. 66-74.
10. Підпригора О. А. Римське приватне право / О. А. Підпригора. – 1. К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2001. – С. 281.
11. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : закон України від 18 березня 2004 р. № 1629-ІУ // ВВР. – 2004. – № 29. – Ст. 367.
12. Про міжнародне приватне право : закон України // Відомості Верховної Ради України – 2005. – №32. – Ст.422.
13. Пушкин А.А. Гражданское право Украины [Учебник для вузов системы МВД Украины]: В 2-х частях. Часть I / А.А. Пушкин, В.М. Самойленко, Р.Б. Шишка и др. – Х: ун-т внутр. дел: «Основа», 1996. – 440 с.
14. Стефанчук Р. О., Цивільне право України : Навчальний посібник / Р.О. Стефанчук . – К. : Прецедент, 2005. – 321 с.

Подвірна О.В.

Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку

В умовах сьогодення, в процесі виникнення зобов'язань важливу роль відводять договорам. Договірне право, як частина цивільного права є регулятором системи майнових та особистих немайнових відносин, заснованих на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників. Важливим напрямом розвитку договірної права України є його адаптація до законодавства Європейського Союзу.

▪ Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

Економічні інтеграційні процеси потребують відповідної правової інтеграції, зокрема, поступового наближення правового забезпечення майнових відносин товарного характеру в Україні до умов внутрішнього ринку ЄС, до правових засад і принципів, що діють на цьому ринку, метою досягнення сполучності з нормами права ЄС та країн-членів, а згодом гармонізації, а також уніфікації у деяких галузях. Це стосується насамперед договірного права. На сучасному етапі в Європі проводиться доволі інтенсивна робота щодо підготовки єдиного Європейського цивільного кодексу, який може стати кульмінацією в уніфікації однієї з найважливіших галузей законодавства. Певною передумовою в цьому слугуватиме уніфікація договірного права ЄС, здійснена на основі порівняльного аналізу правових систем ЄС та інших країн.

Подворная Е. В.

Институт договорное право: необходимость реформирования и перспективы развития

В условиях, в процессе возникновения обязательств важную роль отводят договорам. Договорное право, как часть гражданского права является регулятором системы имущественных и личных неимущественных отношений, основанных на юридическом равенстве, свободном волеизъявлении, имущественной самостоятельности их участников. Важным направлением развития договорного права Украины является его адаптация к законодательству Европейского Союза. Экономические интеграционные процессы требуют соответствующей правовой интеграции, в частности, постепенного приближения правового обеспечения имущественных отношений товарного характера в Украине к условиям внутреннего рынка ЕС, в правовых основ и принципов,

-
- Інститут договірного права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

действующих на этом рынке, целью достижения совместимости с нормами права ЕС и стран-членов, а впоследствии гармонизации, а также унификации в некоторых отраслях. Это касается прежде всего договорного права. На современном этапе в Европе проводится довольно интенсивная работа по подготовке единого Европейского гражданского кодекса, который может стать кульминацией в унификации одной из важнейших отраслей законодательства. Определенной предпосылкой в этом служить унификация договорного права ЕС, осуществлена на основе сравнительного анализа правовых систем ЕС и других стран.

Ключевые слова: договор, обязательства, гражданское законодательство, сторона договора, сделка, ответственность, функции договора.

Olena Podvirna

Institute of contract law: necessity refermand prospects for development

In today's conditions, in the process of the emergence of obligations, an important role is assigned to the treaties. Contract law as part of civil law is the regulator of the system of property and personal non-property relations, based on legal equality, free expression of will, property independence of their participants. An important direction for the development of the contractual right of Ukraine is its adaptation to the legislation of the European Union. Economic integration processes require appropriate legal integration, in particular, the gradual approximation of the legal framework of property relations in Ukraine to the EU internal market, to the legal principles and principles operating in this market, in order to achieve a link with the law of the EU and the member states, and subsequently harmonization, as well as unification in some industries .This

▪ Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.

applies primarily to contractual law. At the present stage, in Europe, rather intensive work is being done on the preparation of a single European Civil Code, which can become the culmination of unification of one of the most important branches of legislation. Certain preconditions for this will be the unification of the EU's contractual right, based on a comparative analysis of the legal systems of the EU and other countries.

Key words: contract, obligations, civil law, party contract, transaction, liability, functions of the contract.

-
- Інститут договірної права: необхідність реформування та перспективи розвитку / О. В. Подвірна // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 2(18) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n2/18povtpr.pdf>.